

บทคัดย่อ

ศิลปนิพนธ์เรื่อง โพน :กรรมวิธีการประดิษฐ์โพนของพระสมุห์อิน จันทสโร เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับ ประวัติความเป็นมาของโพน กรรมวิธีการประดิษฐ์โพนของพระสมุห์อิน จันทสโร บทบาทและโอกาสที่ใช้ของโพน

การศึกษาในครั้งนี้ ศึกษาโดยระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการศึกษาข้อมูลภาคสนาม การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและภูมิปัญญาท้องถิ่น การบันทึกแถบเสียง การบันทึกภาพ และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์และสรุปอภิปรายผล

จากศึกษาพบว่า โพน เป็นเครื่องดนตรีพื้นบ้าน เป็นเครื่องดนตรีให้จังหวะสัญญาณ โดยกรรมวิธีการประดิษฐ์โพนมีสองขั้นตอนหลัก คือการทำหน่วยโพนและการหุ้มโพน ในอดีตโพนมีประจำตามวัด ใช้ประกอบกิจกรรมตามวิถีชีวิตในหลายๆ ด้านเช่น ตีโพนเพื่อให้สัญญาณเวลา พระฉันภัตตาหาร ตีระฆังในเรือพระ ตีโพนเพื่อเป็นสัญญาณบอกเหตุร้ายและขอความช่วยเหลือหรือตีโพนเพื่อเป็นสัญญาณนัดการประชุมหรือข่าวสารให้แก่ชาวบ้าน

ผลการศึกษา ปัจจุบันโพนมีบทบาททางสังคมมากขึ้น นอกจากจะใช้โพนประกอบคู่กับงานประเพณีต่างๆ แล้วยังนิยมใช้โพนประกอบการแสดง และประกอบการบรรเลงในการเปิดงานพิธีสำคัญๆ ระดับจังหวัดและระดับประเทศ โพนเป็นศิลปวัฒนธรรมอย่างหนึ่งทางด้านดนตรีควรรอนุรักษ์ สืบทอด และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านของไทยให้คงอยู่สืบไป

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำศิลปนิพนธ์เรื่อง โพน : กรรมวิธีการประดิษฐ์โพนของพระสมุห์อ่อน จันทสโร สำเร็จลุล่วงด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์จากคณาจารย์ และบุคลากรหลายท่าน กลุ่มผู้ศึกษาขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์สหัสวัฒน์ ปल्लीปรีชา และอาจารย์ศรายุทธ หอมเย็น อาจารย์ผู้ควบคุมศิลปนิพนธ์ ซึ่งกรุณาให้ความรู้และข้อเสนอแนะในการจัดทำศิลปนิพนธ์มาโดยตลอด

ขอกราบนมัสการ พระคุณเจ้า พระสมุห์อ่อน จันทสโร เจ้าอาวาสวัดไสหมากจันทาราม ที่ให้ความอนุเคราะห์ ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา บทบาท และโอกาสที่ใช้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องโพน

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์นิภา โสภาสัมฤทธิ์ อาจารย์คุษฎี มีป้อม และอาจารย์ศิริลักษณ์ ฉลองธรรม กรรมการสอบศิลปนิพนธ์ ตลอดจนให้ความรู้และให้คำชี้แนะในการทำศิลปนิพนธ์มาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์กิตติชัย รัตนพันธ์ หัวหน้าฝ่ายศิลปวัฒนธรรมวิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง ที่ให้การช่วยเหลือในด้านความรู้ เอกสารที่เกี่ยวข้อง ประสานงานแหล่งข้อมูลในการสัมภาษณ์ ขอกราบขอบพระคุณ นายจุมพต ตระกูลนุช นางอภิญา สุวรรณ เจ้าหน้าที่สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดพัทลุง นายสมเกียรติ รัตนบุรี ผู้อำนวยการกองการศึกษา กราบนมัสการ พระคุณเจ้า พระโสภิต โสภโณ นายจรูญ จันทน์นุ่น นายอำนาจ นุ่นเอียด นายนัด พรหมรัตน์ นายพิน เกตุแก่น นายสนิท สีแป้น นายประจวบ ทิพย์สมบัติ และ นายเจื่อน เหตุทอง ที่ช่วยเหลือให้ความรู้ด้านข้อมูล คำแนะนำและการสัมภาษณ์ ตลอดจนขอขอบพระคุณสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์กัลยาณี ยังสังข์ และครอบครัวนายทวิ ชำนาญนิยม ที่เกื้อหนุนด้านที่พักและอาหาร ตลอดระยะเวลาในการลงภาคสนามในจังหวัดพัทลุง

อนึ่งในการจัดทำศิลปนิพนธ์ครั้งนี้ได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากคณาจารย์ของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ อีกทั้งบุคลากรหลายท่านที่มีใ้ได้ออกนาม คณะผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายที่สุดนี้ผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ที่ให้การสนับสนุนในด้านกำลังทรัพย์ และด้านกำลังใจในการจัดทำศิลปนิพนธ์ครั้งนี้ได้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย

คณะผู้จัดทำ